

परुच्छेपो दैवोदासिः। मित्रावरुणौ। अतिशक्नी।

प्रप्र पूष्णस्तुविजातस्य शस्यते महित्वमस्य तवसो न तन्दते स्तोत्रमस्य न तन्दते।

अर्चामि सुमन्यन्नहमन्त्यूतिं मयोभुवम्।

विश्वस्य यो मन आयुयुवे मखो देव आयुयुवे मखः ॥ १.१३८.०१

तुविजातस्य- बहुधा जातस्य। पूष्णः- पोषकस्य सूर्यस्य। महित्वम्- माहात्म्यम्। शस्यते- प्रस्तूयते। अस्य- एतस्य। तवसः- शक्तिमतः सूर्यस्य। स्तोत्रम्- स्तुतिः। न तन्दते- न हिनस्ति। विश्वस्य- सर्वस्य। यः। मनः- चित्तम्। मखः- यज्ञः सन्। आयुयुवे- सङ्गमयति। अन्त्यूतिम्- तमन्तिकरक्षामयम्। मयोभुवम्- आनन्दकरम्। अहं। सुमन्यन्- सुखयन्। अर्चामि- मन्त्रेण स्तौमि ॥१॥

प्र हि त्वा पूषन्नजिरं न यामनि स्तोमेभिः कृण्व ऋणवो यथा मृध उष्ट्रो न पीपरो मृधः। हुवे यत्त्वा मयोभुवं देवं सख्याय मर्त्यः।

अस्माकमाङ्गूषान्द्युम्निनस्कृधि वाजेषु द्युम्निनस्कृधि ॥ १.१३८.०२

पूषन्- पोषक सूर्य। त्वा- भवन्तम्। यामनि- मार्गे। अजिरं न- शीघ्रगतिमश्वमिव। स्तोमेभिः- मन्त्रैः। कृण्वे- करोमि। मृधः- युद्धमुद्दिश्य। ऋणवः- गच्छेः। ऋणु गतौ। उष्ट्रो न- उष्ट्र इव। मृधः- युद्धात्। पीपरः- पारं नयसि। मयोभुवम्- आनन्दकरम्। देवम्। त्वा- भवन्तम्। सख्याय- मैत्र्यै। मर्त्यः- मनुष्यः सन्। हुवे- आह्वये। अस्माकम्- नः। आङ्गूषान्- मन्त्रवतः। वाजेषु- सम्पत्सु। द्युम्निनः- द्योतनशीलान्। कृधि- कुरु ॥२॥

यस्य ते पूषन्सख्ये विपन्यवः कृत्वा चित्सन्तोऽवसा बुभुजिर इति कृत्वा बुभुजिरे।

तामनु त्वा नवीयसीं नियुतं राय ईमहे।

अहेळमान उरुशंस सरी भव वाजेवाजे सरी भव ॥ १.१३८.०३

विपन्यवः- मन्त्रवन्तः । सन्तः- साधवः । ते- तव । सख्ये- मैत्र्याम् । कृत्वा- सत्सङ्कल्पेन ।

चित्- एव । अवसा- रक्षया । बुभुजिरे- त्वां भुञ्जते । नवीयसीम्- नव्याम् । तामनु- तां ते

मतिमनु । नियतम्- प्रभूताम् । रायः- सम्पदम् । ईमहे- याचामहे । वाजेवाजे- सर्वगतिषु ।

अहेळमान- क्रोधरहित । उरुशंस- बहुभिः प्रशंसित । सरी- अस्माभिर्गन्तव्यः । भव ॥३॥

अस्या ऊ षु ण उप सातये भुवोऽहेळमानो ररिवाँ अजाश्व श्रवस्यतामजाश्व।

ओ षु त्वा ववृतीमहि स्तोमेभिर्दस्म साधुभिः।

नहि त्वा पूषन्नतिमन्य आघृणे न ते सख्यमपहुवे ॥ १.१३८.०४

श्रवस्यताम्- श्रुतिमिच्छताम् । नः- अस्माकम् । उप- समीपे । अस्याः- एतस्याः सम्पदः । सातये-

लब्धये । अहेळमानः- अद्वेषः सन् । ररिवान्- दाता सन् । अजाश्व- गतिशीलप्राणयुक्त । भुवः-

भव । अज गताविति धातोर्गतिशील इत्यर्थः साध्यते । अजनामा मृगोपि दुर्गहस्थानमप्यनायासेन

गच्छति । स एव वाहनं पूष्णः श्रुतौ । दस्म- शत्रुनाशक । साधुभिः- सात्त्विकैः । स्तोमेभिः- मन्त्रैः ।

त्वा- भवन्तम् । ओ षु ववृतीमहि- सर्वत एव सुष्ठु वर्तयेमहि । आघृणे- समन्ताद्वर्षक । पूषन्-

पोषक । आत्मसूर्य । त्वा- भवन्तम् । नहि अतिमन्ये- न अवमन्ये । ते- भवतः । सख्यम्- मैत्रीम् ।

न अपहुवे- नापनयामि ॥४॥